

Besluit van de gouverneur tot vernietiging van de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem d.d. 23 maart 2026 inzake “Nieuwbouw gemeenteschool Latem als ‘brede school’: aanbestedingsdossier – lastvoorwaarden en gunningswijze – Goedkeuring”

DE GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE OOST-VLAANDEREN,

Bevoegdheid

Artikel 326 en 332, §1 van het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017.

Feitelijke context

Op 23 maart 2026 beslist de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem om de lastvoorwaarden en de gunningswijze voor de overheidsopdracht “Nieuwbouw gemeenteschool Latem als ‘brede school’” goed te keuren.

Op 3 april 2026 dient gemeenteraadslid Kristof Vanden Berghe een klacht in bij de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen tegen de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem houdende “Nieuwbouw gemeenteschool Latem als ‘brede school’: aanbestedingsdossier – lastvoorwaarden en gunningswijze – Goedkeuring”. De klager vraagt de vernietiging van dit besluit, omdat de (volledige) detailraming van dit project niet (tijdig) was toegevoegd aan het dossier voor de gemeenteraad.

Op 9 april 2026 verzoekt de gouverneur de gemeente om de bestreden beslissing van de gemeenteraad te bezorgen, alsook het volledige dossier ter zake.

Op 17 april 2026 verzendt de gemeente de bestreden beslissing van de gemeenteraad aan de gouverneur alsook het volledige dossier ter zake en de bijhorende toelichting. De toezichtstermijn van de gouverneur voor dit besluit neemt een aanvang op 18 april 2026 en eindigt op 18 mei 2026.

Juridisch kader

Artikel 20 van het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017.

Artikelen 8 en 10 van het Huishoudelijk reglement van de gemeenteraad, goedgekeurd op 27 januari 2025.

Het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

Verantwoording

Artikel 20, eerste en tweede lid van het Decreet over het lokaal bestuur (DLB) bepaalt:

“Behalve in spoedeisende gevallen wordt de oproeping ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het raadslid bezorgd.

De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en bevat een toegelicht voorstel van beslissing. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking van de raadsleden gesteld vanaf de verzending van de agenda. Als een raadslid daarom verzoekt, wordt een dossier elektronisch ter beschikking gesteld. (...)”

Artikel 8, eerste lid en artikel 10, §1 van het Huishoudelijk reglement van de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem (“HR”) bepalen:

“Plaats, dag en uur van de gemeenteraadsvergadering en de agenda worden openbaar gemaakt door publicatie op de website van de gemeente. Dit gebeurt uiterlijk acht dagen voor de vergadering.”(artikel 8, eerste lid HR)

“Voor elk agendapunt worden de dossiers, in het bijzonder de verklarende nota’s, de feitelijke gegevens, de eventueel verleende adviezen en de ontwerpen van beslissing betreffende de op de agenda ingeschreven zaken, vanaf de verzending van de oproeping, op het digitaal notuleringsprogramma ter beschikking gehouden van de raadsleden.”(artikel 10, §1 HR)

De agenda moet dus, samen met alle ontwerpbesluiten, minstens 8 dagen voor de dag van de gemeenteraad aan de raadsleden worden bezorgd. De dossiers (alle ondersteunende stukken) moeten vanaf de verzending van de oproeping, dus ook minstens 8 dagen voor de dag van de gemeenteraad, op het digitaal notuleringsprogramma ter beschikking van de raadsleden worden gehouden.

Op 13 maart 2026 werd het aanbestedingsdossier ter beschikking gesteld van de gemeenteraadsleden. Dit dossier bevat de administratieve bepalingen en het inschrijvingsformulier (deel A), de technische bepalingen (deel B), de gedetailleerde meetstaat (deel C), de plannen en schema’s (deel D), het veiligheids- en gezondheidsplan (deel E) en de bijlagen (deel F).

Het dossier bevat echter geen enkel (onderbouwd) ramingsdocument.

Nochtans is een dergelijke raming wel degelijk een belangrijk element in het administratief dossier. De raming heeft immers een invloed op het juridisch statuut van de overheidsopdracht, de mogelijke plaatsingsprocedure en de regels die bijgevolg van toepassing zijn. Het belang van de raming wordt ook in de rechtspraak van de Raad van State benadrukt:

“De raming van het bedrag van de opdracht lijkt immers een cruciale voorafgaande stap te zijn bij het opstarten van een plaatsingsprocedure. De raming is immers op vele vlakken een decisief feitelijk element voor de hele plaatsingsprocedure. Ze bepaalt namelijk het juridische statuut van de opdracht en legt daarmee zowel de diverse kenmerken als de fasering van de te volgen plaatsingsprocedure in hun plooi. Zij kan daarnaast ook beslissend zijn voor het specifieke rechtsbeschermingsregime dat op de opdracht van toepassing zal zijn.

Dit wordt uitdrukkelijk met zoveel woorden bevestigd in de regelgeving inzake overheidsopdrachten zelf. Immers, overeenkomstig artikel 6 koninklijk besluit plaatsing 2017, bepaalt ‘Idle raming van het bedrag van de opdracht bij het opstarten van de procedure [...] de regels die gedurende het hele verloop ervan toepasselijk zijn, voor zover de toepassing van deze

regels afhankelijk is van [de] geraamde waarde van de opdracht of van de verplichte voorafgaande Europese bekendmaking'.

(...)

Van een zorgvuldige aanbestedende overheid lijkt op het eerste gezicht te mogen worden verwacht dat zij de nodige aandacht besteedt aan het opstellen van een volwaardige raming van de waarde van de opdracht, liefst gegoten in een duidelijk ramingsdocument dat door de aanbestedende overheid voortdurend wordt geactualiseerd." (RvS nr. 253.098 van 24 februari 2022)

Aangezien de raming een rechtstreekse invloed heeft op (onder meer) de plaatsingsprocedure, lijkt het ramingsdocument (*in casu* opgemaakt door architectenbureau COMPAGNIE-O) een relevant document voor de gemeenteraad, die – overeenkomstig artikel 41, tweede lid, 10° DLB – de plaatsingsprocedure en de voorwaarden van de overheidsopdracht dient vast te stellen.

Dit geldt *in casu* overigens des te meer, nu met het betrokken agendapunt expliciet aan de gemeenteraad werd gevraagd om goedkeuring te verlenen aan de raming, zoals opgemaakt door het architectenbureau COMPAGNIE-O – zie het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissing:

"Artikel 1. Het aanbestedingsdossier en de raming voor de opdracht 'Nieuwbouw gemeenteschool Latem als 'brede school', opgemaakt door het architectenbureau Compagnie-O, Sint-Baafsplein 10A, B-9000 Gent, worden goedgekeurd.

Art. 2. De lastvoorwaarden vastgesteld zoals voorzien in het bestek en zoals opgenomen in de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten voor aannemingen van werken, leveringen en diensten. De werken worden geraamd op een bedrag van 6.541.712,94 euro excl. btw of 6.934.215,72 euro incl. btw.

Art. 3. Bovengenoemde opdracht wordt gegund bij wijze van Openbare procedure."

Als aan de gemeenteraad expliciet wordt gevraagd om een welbepaalde raming (opgemaakt door de architect) goed te keuren, dan mag redelijkerwijs worden verwacht dat deze raming aan het dossier wordt toegevoegd, zodat de gemeenteraad ervan kennis kan nemen en deze raming kan onderzoeken en controleren. Zodoende kan de gemeenteraad zijn beslissing op zorgvuldige wijze voorbereiden en met kennis van zaken beslissen.

Gelet op het voorgaande, blijkt dat de raming, zoals opgemaakt door COMPAGNIE-O en gedateerd "oktober 2024", een stuk betreft dat – overeenkomstig artikel 20, tweede lid – aan het dossier voor de gemeenteraad had moeten zijn toegevoegd.

Dit dossierstuk moest aldus minstens 8 dagen voor de vergadering ter beschikking van de raadsleden worden gesteld (artikel 20, §1 *jo.* §2 DLB en artikel 8, eerste lid *jo.* artikel 10, §1 HR), zodat de raadsleden zich terdege konden voorbereiden op het agendapunt.

In casu werd deze raming pas naderhand – en na herhaaldelijk aandringen van de klager – aan de gemeenteraadsleden bezorgd op 20 maart 2023. Dat is slechts 3 dagen voor de vergadering van de gemeenteraad. Een dergelijk kort tijdsbestek laat aan de raadsleden niet toe om dit document grondig te bekijken, te bestuderen en te controleren.

De bezorgde raming was bovendien niet volledig, want deze had slechts betrekking op twee onderdelen: "A. Architectuur" en "D. Omgevingsaanleg". Kennelijk beschikte het bestuur op dat moment niet over de detailraming van de twee overige onderdelen "B. Stabiliteit" en "C. Technieken". Er kan niet worden ingezien hoe de gemeenteraad überhaupt zorgvuldig kan

beslissen om goedkeuring te geven aan een document/raming, in de wetenschap dat dit document/raming onvolledig is. Dat strookt niet met de zorgvuldigheid die van een lokaal bestuur mag worden verwacht. Evenmin kan overigens worden ingezien dat het volledige, gedetailleerde ramingsdocument (inclusief de onderdelen “B. Stabiliteit” en “C. Technieken”) niet onverwijld werd opgevraagd bij het architectenbureau COMPAGNIE-O naar aanleiding van de herhaaldelijke vragen van de klager.

Uit al het voorgaande en de dossierstukken blijkt aldus dat artikel 20, §1 *jo.* §2 DLB, artikel 8, eerste lid *jo.* artikel 10, §1 HR en het zorgvuldigheidsbeginsel werden geschonden.

De klager heeft – naar aanloop van de gemeenteraadszitting d.d. 23 maart 2026 – alle mogelijke stappen ondernomen om, als fractieleider van LEF (de enige oppositiepartij in Sint-Martens-Latem), alsnog inzage te kunnen krijgen in de (volledige) gedetailleerde raming. Op meerdere momenten drong de klager aan en duidde hij de noodzaak van inzage in de (volledige) detailraming. Hij verwees hiervoor naar de financiële draagkracht van de gemeente en de financiële haalbaarheid van het project (i.e. het grootste investeringsdossier van de legislatuur), alsook naar de eerder beperkte financiële marges van het meerjarenplan 2026-2031. Omdat de diverse pogingen van de klager om alsnog inzage te krijgen in deze detailraming niet het verhoopte resultaat opleverden, zag de klager zich genooddaakt om op de zitting van 23 maart 2026 om de verdaging van het agendapunt te verzoeken. Dit verzoek werd niet ingewilligd, waardoor het agendapunt alsnog werd behandeld en goedgekeurd door de gemeenteraad. In die omstandigheden is de klacht van de klager dus een *ultimum remedium* om alsnog met volledige kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen na een vernietiging van de beslissing.

Gelet op de aard van de onregelmatigheden en rekening houdend met de dossierstukken en de feitelijke context van het dossier, is het passend om de bestreden beslissing te vernietigen.

BESLUIT:

Enig artikel.

De beslissing van de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem d.d. 23 maart 2026 inzake “Nieuwbouw gemeenteschool Latem als ‘brede school’: aanbestedingsdossier – lastvoorwaarden en gunningswijze – Goedkeuring” wordt vernietigd.

Tegen deze beslissing kan een beroep tot nietigverklaring of een verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging worden ingediend bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoekschrift wordt ingediend, hetzij elektronisch via een beveiligde website van de Raad van State (<http://eproadmin.raadvst-consetat.be>), of met een ter post aangetekende brief die wordt toegezonden aan de Raad van State (Wetenschapsstraat 33 te 1040 Brussel). Het verzoekschrift wordt ingediend binnen een termijn van zestig dagen nadat de beslissing werd betekend.

GENT,

De gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen,

Carina VAN CAUTER